

Skadliga skygg- lappar i svensk vargförvaltning

Nyigen kunde forskarna konstatera vad genetiker hållit för sannolikt i många år, nämligen att den skandinaviska vargstammen lider av inavelsdepression. Alfapar med hög inavelskoefficient får färre valpar än normalt. Sannolikt finns fler inavelseffekter i stammen. Detta är illa, mycket illa.

Vad som är ännu värre är att det inte finns någon politisk vilja att lösa problemet – eller någon ansvarig som försöker finna någon väg ut ur dilemmat. Istället låtsas man helt enkelt som om ingenting särskilt har konstaterats och fortsätter låta saken bero, som man gjort i över 20 år.

I själva verket har någonting mycket allvarligt konstaterats.

Den allmänna uppfattningen hos myndigheter och politiker tycks fortfarande – efter konstaterad inavelsdepression – vara att vargstammen inte lider av några akuta genetiska problem. Men varför, som Torbjörn Ebenhard vid Centrum för Biologisk Mångfald uttryckt det, ska man invänta att akuta genetiska problem uppstår? Målet med skötsel av vargstammen måste ju rimligen vara just att undvika att akuta problem uppstår! Den enda lösningen är naturligtvis att säkra kontinuerlig kontakt mellan Finland och Sverige. Det vet alla.

MELLAN FINSK-RYSKA VARGAR och det mellansvenska vargområdet ligger det svenska renskötselområdet, 40 procent av Sverige, som en effektiv barriär. Och mot renskötselns krav på en vargfri arbetsmiljö tors ingen argumentera. Detta oaktat åtaganden enligt habitatdirektivet och svenska miljö kvalitetsmål när det gäller uttryckliga angivelser om att hotade arter ska säkras inom sina naturliga utbredningsområden, dit renskötselområdet givetvis hör.

I över ett års tid befann sig den riksbekanta Laponiavargen av finsk härkomst inom renskötselområdet utan att orsaka några större skador på ren tills han "försvann" i april 2003. I början av 2004 avlivades ett vargpar legalt i Jämtland med hänvisning till rennärningen, vargar med svensk härstamning, men som utgjorde viktiga potentiella länkar till tänkbara invandrare från norr. I februari i år avlivades

nästa finska invandrare, med statligt tillstånd, i den jämtländska byn Ringvattnet.

Mellan dessa händelser verkar inte en tanke ha ägnats åt vad man skulle göra nästa gång en finsk invandrare dök upp, eller om vargar visade tecken på att etablera sig i renskötselområdet. Några förberedelser i form av satsningar på studier av förhållandet vargren, förebyggande åtgärder inom renskötsel, eventuell omflyttning av en invandrad varg mm. för att möjliggöra en parbildning med finska gener har, så vitt jag vet, aldrig gjorts. Något som sannolikt kräver en lång process av diskussion och förankring.

Det saknas i allt väsentligt systematisk dokumentation från modern tid om hur varg och ren interagerar och avsaknaden av varg i området underlättar inte eventuella försök. I samband med Laponiavargen hade länsstyrelsen i Norrbottens län till uppgift att följa och registrera "Johns" eventuella störningar för rennärningen. Materialet har ännu inte redovisats.

UTAN KONTINUERLIG GENETISK kontakt med artfränder österut kommer den lilla skandinaviska vargstammen att förbli en isolerad randpopulation öster om Ryssland utan större framtidsutsikter. Det är dags att våga ställa samma tuffa miljökrav på rennärningen som på andra näringar. Det handlar om vilja från rennärningens sida och om att våga ställa krav från politikernas sida. För de runt 50 miljoner staten varje år avsätter till rennärningen som kompensation för rovdjuren borde Sverige få mer än 350 järvar och 400 lodjur i renskötselområdet!

ANN DAHLERUS
vice ordförande

Fotos: Lotta Samuelsson

Våra Rovdjur ges ut av Svenska Rovdjursföreningen och kommer ut fyra gånger/år

Adress
Svenska Rovdjursföreningen
Reimersholmsgatan 7
117 40 Stockholm
info@rovdjur.se

Telefon och fax
08-441 41 17

Hemsida
www.rovdjur.se

Medlemsavgift
250 kr, familjemedlem 30 kr,
betalas till bg 5509-3876
eller pg 149 42-7.
För medlemmar boende utomlands tillkommer 100 kr i porto.

Prenumeration
250 kr, betalas till bg 5509-3876
eller pg 149 42-7.

Adressändring
medlemsregister@rovdjur.se.

Redaktör
Tatjana Kontio
Folkungagatan 154
116 30 Stockholm
08-642 47 04
tatjana.kontio@telia.com

Ansvarig utgivare
Björn Ljunggren
013-525 77
bjornljunggren@swipnet.se

Redaktion
Tom Arnbom
Karin Ericson
Tatjana Kontio
Björn Ljunggren

Layout
Jacob Blomqvist
08-600 31 27

Annonser
Prislista på begäran
Kontakta redaktionen

Manusstopp
Våra Rovdjur nr 3 2005
1 augusti 2005

Tryck
Ljungbergs tryckeri, Klippan

Upplaga
6 000 ex, ISSN 1102-6111

Omslagsfoto
Jan Wirtberg
vargvalp